

ලීක්ස් (Leeks)

හැඳින්වීම

කුලය - ලිලියේසියේ

උද්භිද විද්‍යාත්මක නම - *Allium porrum*

ප්‍රභේද - ලාප් ලෝන්ග් සමර්

ලීක්ස් (*Allium porrum*) ලිලියේසියේ කුලයට අයත් හෝගයකි. සෞම්‍ය දේශගුණයක් සහිත ප්‍රදේශවල හොඳින් වැවේ. උච්චත්වය මීටර් 1000-2000 හා වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මිලි මීටර් 2500-5000 වන උඩරට තෙත් කලාපයේ මෙම හෝගය වඩාත් හොඳින් වගා කල හැකිය.

උච්චත්වය මීටර් 1000 - 1500 ක් හා වර්ෂාපතනය මිලි මීටර් 1500-2250 පමණ වන උඩරට අතරමැදි කලාපයේද මෙම හෝගය වගා කිරීම සඳහා විභවයක් පවතී. ලීක්ස් වගාවකින් මාස 4 1/2 - 5 1/2 ක් පමණ කාලයකදී අස්වනු ලබාගත හැකිවේ. නුවරඑළිය ප්‍රදේශයේ ගොවීන් බොහෝවිට ලීක්ස්, බීට්, කැරට් හා සලාද සමඟ මිශ්‍ර හෝගයක් ලෙස වගාකොට භූමියේ ඵලදායිතාවය වැඩිකර ගනී.

නුවරඑළිය ප්‍රදේශයේ වසර පුරාම වගා කල හැකි අතර පාංශු තෙතමනය හොඳින් පැවතීමත් කාබනික පොහොර ප්‍රමාණවත්ව යෙදීමත් වැදගත්වේ. මෙම හෝගයේ 30% ක පමණ පසු අස්වනු හානියක් ඇතත් අපනයනය සඳහා හොඳ විභවයක් ඇත. දැනට මාලදිවයින හා මැදපෙරදිග රටවලට අපනයනය කරයි. නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කය තුළ මුළු ලීක්ස් නිෂ්පාදනයෙන් 90% ක් පමණ නිපදවන අතර වසර පුරාම වගාව දැකිය හැකිය.

උද්භිද විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ

ලීක්ස් සෙමින් වර්ධනය වන, ඒක බීජ පත්‍රී ශාකයක් වන අතර අනෙකුත් ලීලියේසියේ හෝග මෙන් බල්බ නොදරයි. ශීත දේශගුණ තත්ත්ව වලට, අනෙකුත් එම කුලයේ හෝග වලට වඩා ඉහළ ප්‍රතිරෝධයක් දක්වයි. ලීක්ස් වල වර්ධක වර්ධනය සඳහා සෙ.අංශක 20 ක ප්‍රශස්ථ උෂ්ණත්වයක් අවශ්‍ය වේ.

ලීක්ස් මල් හට ගැනීම සඳහා වසන්තීකරණය සිදුවිය යුතුය. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්ව යටතේ මල් හට ගැනීම සිදු වුවද බීජ හට නොගනී. ලීක්ස් පුෂ්ප ලා රෝස පැහැයේ සිට තද දම් පැහැය දක්වා වර්ණ දරයි. ඒවා කෘමිකෘමි පරාගණයක් සහිතය. සෙ.අංශක 20 - 30 ක් වැනි උෂ්ණත්වවලදී පරාගණය, සංසේචනය හා බීජ මේරීම නිසි පරිදි සිදු නොවේ. මෙහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ බීජ සංඛ්‍යාව අඩු වීමයි.

ලීක්ස් වල පෝෂණ අගය (වියලි බර ග්‍රෑම් 100 ක)

සංසතකය	අඩංගු ප්‍රමාණය
ශක්ත	කැලරි 29
ප්‍රෝ	ග්‍රෑම් 02
තන්	ග්‍රෑම් 1.4
කැල	මිලි ග්‍රෑම් 70

යකඩ	මිලි ග්‍රෑම් 7.5
කැරොටීන්	මිලි ග්‍රෑම් 1.8
තයමින්	මිලි ග්‍රෑම් 0.07
රයිබොෆ්ලේ	මිලි ග්‍රෑම් 0.11
නියැසින්	මිලි ග්‍රෑම් 0.8
විටමින්	මිලි ග්‍රෑම් 29

නිර්දේශිත ප්‍රභේද

“ලාප් ලෝන්ග් සමර්“ නිර්දේශිත එකම ප්‍රභේදයයි. එය ගොවීන් අතර ජනප්‍රිය වූවකි. මෙහි තද කොළ පැහැති දිගු, පටු හා සෘජු පත්‍ර හටගනී. කඳ කොළ පාටට හුරු සුදු පැහැතිය.

වගා කටයුතු

පස

දිරා යන කාබනික ද්‍රව්‍ය අඩංගු පී.එච් අගය 5-6 අතර වූ පස ඉතා සුදුසුයි.

තවාන

ලීක්ස් විවිධ ක්ෂේත්‍ර තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන ශක්තිමත් හෝගයක් වුවද තවානේදී බීජ පැළ සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමුකළ යුතුය. බීජ ප්‍රරෝහණය වී ලැබෙන පැළ ඉතාම කුඩා වන අතර වර්ධනය ද ඉතා සෙමෙන් සිදුවේ.

මෙම පැළයක් ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වැඩීමට මාස 2 - 2 1/2 ක් පමණ ගතවේ.

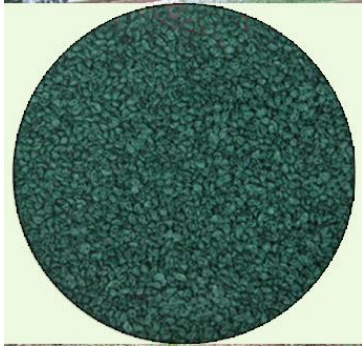
තවාන පිළියෙල කිරීම

1. පසේ පී.එච්. අගය 5 ට වඩා අඩුනම් ඩොලමයිට්/අළුහුණු 2 t/ha (200g / m²) පමණ පසට මිශ්‍ර කළ යුතුය.
2. තවානේ පස ඉතා සියුම්ව සකස් කළ යුතුය.

3. මීටර් 1 පළල සෙ.මීටර් 20 පමණ උස් මට්ටම් කරන ලද පාත්ති සකස් කළ යුතුය.

4. දිරාගිය ගොම පොහොර 1 kg/m^2 හා ශ්‍රීපල් සුපර් පොස්ෆේට් 28 kg/m^2 වන ලෙස තව්‍යානට එක් කර මූල මණ්ඩල කලාපයේ ගැඹුරට පමණක් හොඳින් මිශ්‍ර කළ යුතුය.

5. ජේලි අනුව බීජ දමන්නේ නම් සෙ.මී. 15 ක පරතරයට ජේලි යෙදිය යුතු අතර බීජ විසුරුවීමට ද අනුමත කෙරේ.

6. වියළි කාලගුණයක් පවතී නම් බීජ පැළවන තුරු දිනපතා ජල සම්පාදනය කළ යුතුය.

බීජ අවශ්‍යතාවය

හෙක්ටයාරයකට බීජ ග්‍රෑම් 3750 ක් පමණ අවශ්‍ය වේ. අවශ්‍ය සම්පූර්ණ බීජ ප්‍රමාණ පෞද්ගලික අංශය මගින් ආනයනය කෙරේ. වාර්ෂික මුළු බීජ අවශ්‍යතාවය කි.ග්‍රෑ 7900 ක් පමණ වේ.

බිම් සැකසීම

සියුම් වයනයක් ලැබෙන පරිදි සෙ.මී. 30-40 ක් පමණ ගැඹුරට පස පෙරලීම හා සකස් කිරීම අවශ්‍යවේ. කොම්පෝස්ට් හෝ ගොම පොහොර මෙ.ටොන් 10-20 ක් පමණ හෙක්ටයාරයකට යෙදිය යුතුය. පස ආම්ලික නම් තවානට යෙදූ ආකාරයටම අළුහුණු/ඩොලමයිට් යෙදිය යුතුය. මීටර් 1 ක් පමණ පළලට හා පහසු දිගකට උස් පාත්ති සකසා ගත යුතුය.

පැළ සිටුවීම

හොඳින් නිරෝගීව වැඩුණු පැළ ගලවා ඒවායේ මුල් කෙළවර හා පත්‍ර කෙළවර කපා දමා ජේලී අතර පරතරය සෙ.මී. 15 ක් හා පැළ අතර පරතරය සෙ.මී. 10 ක් වනලෙස පාත්තිවල සිටුවා ගත යුතුය.

පොහොර යෙදීම

රසායනික පොහොර (හෙක්ටයාරයකට කිලෝග්‍රෑම්)

	යූරියා	TSP	MOP
මූලික පොහොර	85	270	50
සිටුවා මාසයෙන්	85	-	-
සිටුවා මාස 2න්	85	-	50
සිටුවා මාස 3න්	85	-	-
සිටුවා මාස 4න්	85	-	50

ජල සම්පාදනය

අමතරව ජල සම්පාදනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය වර්ෂාපතන රටාව මත රඳා පවතී. වර්ෂාව නොමැති කාලවලදී අලුත පැළ සිටුවූ පාත්තිවලට මුල් දින 4 තුළ දිනපතා ජල සම්පාදනය කළ යුතුය.

වල් මර්ධනය

සිටුවා සති 2 ට පසු අතින් වල් නෙලීම සිදුකළ හැක. පොහොර යෙදීමට කලින් වල් නෙලිය යුතුය. පොහොර යොදන අවස්ථාවේදීම පැළ මූලට පස් එකතු කිරීම කළ යුතුය. මෙය පැළ සෘජුව තබා ගැනීමටත්, දණ්ඩ වඩා දිගුව හා සුදු පැහැයෙන් තබා ගැනීමටත් උපකාරී වේ.

අස්වනු නෙලීම

අස්වනු නෙලීම සඳහා මාස 4 1/2 - 5 1/2 ක් පමණ ගතවේ. අස්වනු නෙලා ගැනීමේදී පළමුව පස බුරුල් කර මුල් සමග කඳ නොකැඩෙන සේ ලීක්ස් ගලවා ගත යුතුය. අස්වැන්න හෙක්ටයාරයකට ටොන් 40-60 ක් පමණ ලබාගත හැකිය. අස්වනු ජලාස්ථික් කුඩවල අසුරා වෙළඳපොලට යැවීමෙන් පසු අස්වනු හානිය අවම කර ගත හැකිය.

